

INDRĒ LARSEN

eilēraščiu ciklas

PURSLŪ TYLA

Indrės Larssen „Purslų tyla“ tai lėtas ir giliai sakralus eilėraščių ciklas. Tai ne pavieniai eilėraščiai, o dvasinė kelionė, kurioje lyrinis subjektas nuolat juda tarp kūniško nuovargio ir metafizinio ilgesio, tarp miesto ir šventovės.

Mistinė įtampa kyla iš nuolatinio susitaikymo. Čia Dievas, tikėjimas, bažnyčia, psalmės, angelai, varpai, nėra dogmatiškai simboliai – jie išgyvenami per riešą, per kvėpavimą, per stiklą, per nuovargį. Tikėjimas Indrės kūryboje yra klausimas be atsakymo.

Indrės Larssen tekstai pulsuoja pauzėmis ir išskaidytais žodžiais. Vandens, varpo, stygos, rūko, vėjo motyvai kartojasi tarsi leitmotyvai. Stiprūs miesto vaizdiniai: žmonės „be danties, be žvilgsnio“, elgeta kaip ženklas – tai socialinė tikrovė, persmelkta metafizinio nerimo.

Indrės lyrinis subjektas nėra viską žinantis žmogus. Jis klumpa, nuliūsta „ligi griuvėsių“, bijo, laukia, prašo.

Indrės Larssen poezija sudėtinga, lėta, reikalaujanti atidos ir vidinės tylos iš skaitytojo. Ji nepasiduoda greitam vartojimui, bet atsiveria kaip malda be aiškios pabaigos – kaip „purslų tyla“.

Skaitykite, jei ieškote tekstų, kurie ne tik kalba, bet ir kartu su jumis tyli.

TURINYS

Būna, rankos grožis	3
Juodu ant balto	4
Ortodoksų šventykloj	5
Rūsčiausia, ką tik žinau, ...	6
Sodas	7
Ryto kaligrafija	8
Sielos kaimuos praamžės	9
Skleidau savo eilėraščius	10
Lūkuriavimas šventoriuje	11
Kada pagaliau liks.....	12
Ramybė	13
Leisk man migt	14
Širdis būna pilna	15
Nė vienas tiltas	16

* * *

Būna, rankos grožis
galingas,
galingesnis
už prasikeikimą

Svarus, lyg
dirvonuose rastas
gryno sidabro luitas

— man pasogai —
dvarams ir laukams padangėse

Ilsėtis tai - tu.
Tu — matyti.

Būna, griekų
atkaklumo
nuvarginta einu,
gal išgirsiu angelus — tarpuos
Hildegardos
kanklelių

išgirsiu
— ir nuliūsiu tuomet
ligi grožio, lig giliausio
nusiminimo, ligi griuvėsių
ir kraujo, dirvonų ir
jų sidabro,

...miegančio
pažado

JUODU ANT BALTO

iš kur mane taip saugai; šįvakar —
australiško vyno taurė,
o dievagojaus
neliesianti:

per aksominį visatos gaudesį
girdėt mušamųjų
caksėjimas
— jo nesibaigiantis
ritmas čia eina
kiaurai; — bet taip
rañdas
tyla,
kuria
kvėpuoju

o kai negaliu nujaust paties
didžiausio pavojaus —
visados man
atsiunti
ženklą
— elgetą

beugnėm akim;
kaskart jie gudriai kreipia galvą
artėdami, ir prašo sušėlpt į drebantį delną...
...ir visados taip,

... šiandien...

štai, juoduojuanti
ant riešo
tatuiruotė,
kurios nebeturėsiu —

tavo bekraštės
ištikimybės
ženklas...

ORTODOKSŲ ŠVENTYKLOJ

Rankove trinu riebias lūpdažių žymes nuo stiklo,
Papučiu drovaus garo iš šiapus.

Atleiskit...

Trinu.

Kadaise lenkiaus prisiglaust kakta, vos,
— tik vos, ir pamiršusi didįjį stiklą, jan trenkiaus.
Nugriaudėjo nubangavo visa šventyklos erdvė,
ir apytemoj ėmė vertis daugybė
piktos baimės akių,
tarsi girioj

Aš nuolat sapnuoju
manin atkreiptą vamzdį,
anapus tavo
žvilgsnio

– neperšaukamo

***

Rūsčiausia, ką tik žinau,
yra mano miesto
varpo
gaus
m
a
s

Jo dūžiai
— akmenys
ištvinusiose džiaugsmų
ir palaimų upėse temstant
vakarui, — ir yra ramu
ir tvirta jais
žengti

Jau važiuodama sėdžiu tavo
eilėraščių žibinte, ir jo
sienučių tarpuose
matau
žmones;
jie grįžta namo,
jie be danties, jie be žvilgsnio,
jiems ant rankinuko sagtelės yra odinė boružė,
jie už akinių atšvaitų turi savo svajojimus,
jie grįžta į savo, nes mano, namus

Tam gaudime esu lyg
tavo žvilgsnyje, ir
visas miestas
ima skęst
sielon,
kuri verias
lyg baltai pleškanti
skaistrykla... ir tie tavo
dūžiai... žmonės...
akmenys...

SODAS

Plūktais juosvo molio
takeliais artėju,
ryto
pavėšiais,
kur vaismedžių
šakos pasitinka augančią žolę
— ir tu tarpu jų

visąlaik —
Tarpu kamienų ir
suplasnojimų paukščio,
tylos ir įsidienojimo,
tarp grėblio
dantų...

Nešioji vienadienes museles
savo šviesoj — besvores,
tarsi snigtų aukštyn
žemyn...

O aš...
kapstaus
lyg pačiam vidury
dvidešimt trečios psalmės
visą dieną čiaušku,
net lūpos skirsta tavo malonėj,
net tuoj drovu ims darytis...
O! Kaip bus nuostabu drauge nueiti!

Ir laukdama nakties
godoju — globok,
laimink ir
veskis;
ves
ki
s

RYTO KALIGRAFIJA

ar yra žemė,
dangus,
jo šlaitas
per amžius žalias...

tik ankstumų gėrimo
su savim ritualas
kraštutinėje
menėj

— esi šviesos kūnas
pačiam vidury
šalnojančio
laiko

ir rūko
popierium aklinau
uždengti šįryt
langai

arbatos rašalu
rašinėju tavo švelnią
lyg brėkšmas
raide

***

sielos
kaimuos
praamžės
violončelės
šnabžda šviesą,
šnabžda pievas,
glosdamos
per patį karštį, liepos vidurį
lig brūkšnio platančio

nebe visiško žinojimo...

jau vakarop per dangų
liejas sutartinių
ratilais
pastelės,
takeliai eito pragaro
žolėj pasislepia...

— nebe visiško žinojimo,
tarytum poilsio
žvaigždės
vėsoj

tavy

***

Sklaidau savo
eilėraščius — neparąšiau jų
iš bažnyčių
bokštų
    langų,

jų aistriųjų
tamsų,
saulėlydžių...

Iš juose taip
ir neišsinoomotų
studentišku kambarėlių,
kur švėsiu savo gyvenimą sekma!..
kartą per savaitę išeinant į turgaus aikštę...

*

Atviras tų liepsnų baltumas
— ir galiu glautis jan
šįryt parašius

— lyg būtą, lyg
amžiną —

tarsi pirmutinėm
pradžios
žodžio
raidė-
m

LŪKURIAVIMAS ŠVENTORIUJE

Nulijus
vėsučiais skruostais
glaudžias
žolė,

ligi
paguosta
tarp delno pirštų —
ir vilnelėm atodūsiai

*

Menu, dainuoji,
ir mintys
vaikšto
nesiekdamos
antkapių...

Užvėrus burną,
užvertus galvą

— ties kalnų viršūnėm
pranyksta

...po lietaus
iš aukštumų
krenta vanduo.

***

kada pagaliau liks
besvorės
mintys,
plunksnos išdžius,

akys... taip
va užsimerkt
dienon,
šalin,
kur esi,
viešpatsai mano –

kur linksmybė
dangiškai
nesaldi

vėjuota...

RAMYBĖ

stygos, mano, virpėjimas

— tyloj, tavy vaiskiausiam, klausyme

vidur jo, už akmens, parklupo amžinas vėjas — klebonas

išsiruošęs prakeikt visas savo parapijas, keturias —

tai ir išliejo, ežerais nutyko, bevandeniais

bekraščiais

...stygos virpėjimas

auštančio

tavo,

ryto,

lašeliuos

***

leisk
man migt

prošal aistros,
dienos sukimosi

žiedan begarsin,
švelnian —

nes
žvilgsnis,

šiek tiek negimt

*

...iš aukštumų
žvarbos

leisk lyg žinojimą

per miestus be horizontų
— likimų smogą;

žioruojantiems
amžinos nemigos krosnyse,

kad nubustų ir
su vėsia
nuostaba
nusklęstų

tarytum
sėklos

***

širdis,
būna, pilna
ateities — pažado švelnumu
plintančios per pakrantes, kuriose
niekad nesam buvę — arčiau savęs pačių,
nuolat klausiančių, viešpatsai, kurs esi; kurs esi palikęs
savo paranirvanų dangų — kaip apmalšint karštį
pasaulio,
kuris tau pagal pečius, o mums pagal geismą
r akivaizdybę;
ji pamiršo tavo prakaito spalvą...

ir liejas ji, šilta,
per kitokios kantrybės kraštus
ir jau jau imtų vilgyt šiurpų
šio pasaulio
raštą

* * *

nė vienas tiltas
manęs dar niekur
nenuvedė

na, taip, lig stabtelėjimo
tampančio kiek amžiniais
namais; bet vėjui
ėmus virst
cukrumi — tave
pamirštu kiekvieną
kartą, o gal ir
priešingai...

netikiu tiltais, šitais
nutįsusiais godojimais aš
neateinu; net jeigu
jie nēr
priežastis

tikiu pažemėm savo,
kurių siekia
krioklys —
neisbaigiantis
sidabrinis,

purslų
tyla

Indrė Larssen – poetė, kilusi iš Anykščių, jau daugelį metų gyvenanti Norvegijoje, kur po ilgesnės kūrybinės tylos vėl atrado savo balsą. Jos poezijoje susitinka dvi tėvynės – lietuviškų šaknų ramybė ir šiaurietiškas vėjo atvirumas. Rašydama lietuviškai, Indrė jungia kultūras, kalbas ir jausmus, kalba apie ilgesį, artumą ir tylos galią. Jos kūryba publikuota Lietuvos kultūros leidiniuose ir almanachuose, o pastaraisiais metais ji vis dažniau pasirodo literatūros renginiuose tiek Lietuvoje, tiek Norvegijoje.